

Č.j.: VP/S 20k/00-160

V Brně dne 21. září 2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 24.7.2000 na základě žádosti Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky ze dne 20.7.2000 č.j. 23272/00/5220 o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory podle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře ve spojení s § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), rozhodl podle § 6 odst. 3 písm. a) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře takto :

Správní řízení se v části týkající se likvidace vrtu Lanžhot 16 a nalezeného kaliště podle § 6 odst. 4 písm. a) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře

z a s t a v u j e.

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 24.7.2000 žádost o povolení výjimky (dále jen „žádost“) podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon“), kterou podalo Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky dopisem ze dne 20.7. 2000, č.j. 23272/00/5220. Dne 16.8.2000 požádal Úřad o doplňující podklady, které obdržel dne 30.8.2000.

V žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory bylo žádáno o posouzení programu veřejné podpory se specifikací jednotlivých příjemců podpory s vyčíslením výše veřejné podpory a popisem konkrétních projektů, kterých se podpora bude týkat. Vzhledem k rozdílnosti příjemců podpory a věcné rozdílnosti podporovaných projektů nelze předloženou žádost schválit jako program a pro jednotlivé příjemce jsou vydána samostatná rozhodnutí. V následujících letech bude na nové projekty nutno podat samostatné žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory. O této skutečnosti vyrozuměl Úřad Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR dopisem č. j. VP/S20/00-160/654 ze dne 5.9.2000.

Údaje získané z žádosti o povolení výjimky :

- poskytovatelem veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
- ministerstvem nebo orgánem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
- kontaktní osobou je Ing. Jaroslav Kuneš, ředitel odboru hornictví Ministerstva průmyslu a obchodu ČR
- souhrnný název projektů veřejné podpory je Dotace ze státního rozpočtu k nápravě škod na životním prostředí
- právním základem pro poskytnutí veřejné podpory je zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (dále jen „horní zákon“)
- druhem podpory je dotace na ochranu životního prostředí v oblasti těžby ropy
- míra podpory jako podíl výše veřejné podpory k nákladům je 76 %
- jako forma poskytnutí veřejné podpory je uvedeno přímé poskytnutí finančních prostředků
- počet let trvání podpory 6 let, do doby ukončení platnosti horního zákona
- v ostatních částech žádosti je odkazováno na příložený materiál.

Podklady pro rozhodnutí

- žádost o povolení výjimky podle ustanovení § 6 zákona spolu s průvodním dopisem
- pokyny pro čerpání finančních prostředků odváděných do státního rozpočtu podle § 32a horního zákona vydané Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR pod č.j. 10588/99/5220/5200 v dubnu 1999
- přehled vybraných akcí na rok 2000 a vyčíslení jejich nákladů
- usnesení vlády České republiky č. 645 ze dne 15.11. 1995 k uvolnění finančních prostředků z výnosů úhrady za vydobyté vyhrazené nerosty převáděné podle horního zákona do státního rozpočtu
- přehled dotací udělených podnikům Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR v letech 1994 – 1999

Na základě žádosti o doplnění byly dodány ještě následující podklady :

- usnesení vlády České republiky č. 687 ze dne 12.7.2000, č. 21 ze dne 5.1.2000, č. 913 ze dne 8.9.1999, č. 750 ze dne 21.7.1999, č. 427 ze dne 16.7.1997, č. 170 ze dne 6.3.1996, č. 244 ze dne 26.4.1995, č. 429 ze dne 11.8.1993, č. 533 ze dne 20.12.1991, č. 366 ze dne 20.5.1992 a usnesení vlády České a Slovenské federativní republiky č. 894 ze dne 17.12.1990
- záznam z jednání k rozdělení finančních prostředků odvedených do státního rozpočtu za vydobyté nerosty v roce 2000, konaného dne 21.3.2000 na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR
- doplnění podkladů ve věci povolení výjimky podle § 6 zákona č. 59/2000 Sb. pro Moravské naftové doly, a.s. Hodonín

Právní analýza

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je upraven postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé). Čl. 64 odst. 1 bod iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, již může být dotčen

obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6. 1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bodu iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst.3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi ES a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO, dále jen „Prováděcí pravidla“). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel článku 92 Smlouvy o založení Evropských společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře se stanoví, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. Dle § 2 odst.1 zákona o veřejné podpoře je veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozcím narušení soutěže, tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, neslučitelná se závazky České republiky vyplývajících z Evropské dohody a je zakázána. Dle § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře platí zákaz veřejné podpory podle odst. 1 pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.

Zdroj finančních prostředků na nápravu škod na životním prostředí vzniklých v souvislosti s dobýváním vyhrazených nerostů tvoří roční úhrady z vydobytych vyhrazených nerostů nebo vyhrazených nerostů po jejich úpravě a zušlechtnění, provedeném v souvislosti s jejich dobýváním, které jsou povinny důlní společnosti zaplatit dle § 32a odst. 2 horního zákona na účet obvodního báňského úřadu. Z výnosu úhrady převede obvodní báňský úřad 50 % do státního rozpočtu České republiky. Tyto prostředky jsou pak Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR přerozděleny na konkrétní projekty, se kterými se musí jednotliví žadatelé přihlásit u Ministerstva průmyslu a obchodu ČR do 28.2. příslušného kalendářního roku.

Veřejnou podporu ve formě přímé finanční dotace představuje úhrada až 100 % celkových nákladů investice na nápravu škod na životním prostředí. Příjemci veřejné podpory určené k nápravě škod na životním prostředí jsou společnosti provozující hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.

Vzhledem k tomu, že:

- se jedná o výhodu poskytovanou Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, které je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpoře
- tato výhoda zvýhodňuje příjemce dotace uhrazením části nákladů na daná opatření, které by příjemce musel uhradit ze svých vlastních prostředků,

jedná se o veřejnou podporu podle § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázaná, pokud zákon o veřejné podpoře nestanoví jinak nebo nebude povolena výjimka.

Při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody je třeba postupovat v souladu s následujícími předpisy ES:

- Pokyny Společenství týkající se státní pomoci pro ochranu životního prostředí – publikovaná v Official Journal C 72/94 (dále jen „Pokyny“).
- Pravidla pro národní regionální podporu - publikovaná v Official Journal C 74, 10.3.1998 (dále jen Pravidla)

Pokyny umožňují tři hlavní typy veřejné podpory : investiční podporu, plošná opatření podpory (horizontální podpůrná opatření) a provozní podporu. Na posuzovaný případ se budou vztahovat ustanovení článku 3.2.2. Pokynů, v kapitole o investiční pomoci. Zde je uvedeno, že pravidla pro investiční pomoc platí také pro pomoc při nápravě minulých škod na životním prostředí, například na sanaci znečištěných průmyslových míst tak, aby mohla být obnovena jejich využitelnost. Sondy v dobývacím prostoru Brodské patří Moravským naftovým dolům, a.s. V průběhu výstavby dálnice Brno – Bratislava v 70. letech bylo ložisko komunikačně odřezáno a znehodnoceno a tudíž společnost nemohla vytvořit rezervu na likvidaci, dle § 31 odst. 5 a 6 horního zákona, v plné výši. V privatizačním projektu, schváleném Ministerstvem pro správu národního majetku a jeho privatizaci České republiky dne 17.2.1992, se společnost zavázala, že bude v podnikatelských záměrech respektovat ekologické aspekty, zejména nutnost provedení likvidací všech starých nevyužívaných sond. Jelikož se zmíněné sondy nacházejí v chráněné oblasti přirozené akumulace vod Kvartér řeky Moravy a v zátopovém území řeky Moravy, je likvidace těchto sond velmi důležitá a žádoucí. Environmentální politika Evropských společenství, jež se odráží i v Pokynech, se řídí základním principem „znečišťovatel platí“. Ten požaduje, aby veškeré environmentální náklady byly převedeny na náklady interní, tj. aby byly zahrnuty ve výrobních nákladech. Veřejná podpora, pokud by byla poskytnuta, by mohla deformovat hospodářskou soutěž a vytvořit bariéry obchodu. Proto je v čl. 3.2.3. Pokynů stanovena maximální míra veřejné podpory, jako její podíl k celkovým nákladům investice. Čl. 3.2.3. Pokynů stanoví, že pokud k investicím dochází v oblastech regionální podpory, může být podpora udělena až do výše regionální podpory pro tuto oblast.

Pravidla pro národní regionální podporu v čl. 1 stanoví, že regionální podpora je určena méně rozvinutým regionům. Podle čl. 64 odst. 4 (a) Evropské dohody je po dobu prvních 5 let po vstupu v platnost Evropské dohody na celou Českou republiku pohlíženo jako na oblast Společenství uvedenou v čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o založení Evropského společenství, s tím, že uvedená výjimka může být prodloužena o dalších 5 let. K prodloužení výjimky došlo rozhodnutím Rady přidružení č. UE – CZ 1703/00 ke dni 1.1.1997. Vzhledem k tomu, že příjemce veřejné podpory nesplňuje definiční znaky pro malý a střední podnik, činí maximální povolená míra veřejné podpory dle článku 4.8. Pravidel pro národní regionální podporu 50 % celkové hodnoty výše uvedených investičních nákladů vhodných na poskytnutí podpory. Celková hodnota veřejné podpory tedy nesmí přesáhnout tuto hranici.

Vzhledem k tomu, že poskytování veřejné podpory ve formě, výši, za účelem a podmínek, které byly popsány v předložené žádosti vyhovuje podmínkám stanoveným v Rozhodnutí Komise č.3632/93/ESUO a § 5 písm. c) zákona, Úřad výjimku ze zákazu veřejné podpory povoluje.

Z vyžádaných doplňujících podkladů Úřad zjistil, že vrt Lanžhot – 16 je v majetku obce Lanžhot a nalezené kaliště vlastní firma Flachs – union, s.r.o., která je nyní v likvidaci. Moravské naftové doly, a.s. nemohou mít odpovědnost za sanaci výše zmíněného vrtu a kaliště, neboť jsou jen zabezpečovateli sanačních prací. Úhrada nákladů výše zmíněných prací proto nepředstavuje veřejnou podporu ve smyslu § 2 odst. 1 zákona.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru veřejné podpory v Brně, Joštova 8. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Kamil Rudolecký
pověřený řízením odboru veřejná podpora

Obdrží:

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
k rukám Ing. Jaroslava Kuneše
ředitele odboru hornictví
Na Františku 32
110 15 Praha

